

BIJLAGE B2

Model integrale arrangementen thuisondersteuning

Dit document is een bijlage bij het Programma van Eisen (en maakt daarmee onderdeel uit) van de raamovereenkomst Thuisondersteuning. In het Programma van Eisen wordt in diverse bepalingen aan dit document gerefereerd, onder andere met de aanduiding 'het Model'.

Dit document is de onderlegger voor de gesprekken die het Sociaal Wijkteam voert met Client en Aanbieder, en op basis waarvan het Sociaal Wijkteam bepaalt voor welk arrangement thuisondersteuning Client in aanmerking komt c.q. welke Dienstverleningsopdracht aan Aanbieder wordt verstrekt. Per dimensie is m.b.v. voorbeelden uitgewerkt hoe dit wordt toegepast.

In het model voor integrale arrangementen thuisondersteuning onderscheiden we vier 'dimensies':

1. type ondersteuning
2. zwaarte van de ondersteuningsvraag
3. benodigde intensiteit
4. duur van de ondersteuning

Deze vier dimensies helpen om op een natuurlijke wijze de ondersteuningsvraag van de cliënt af te pellen en tot een arrangement te komen waarmee de ondersteuningsvraag integraal kan worden opgepakt en ingevuld. Elk arrangement is voorzien van een budget waarin HH of IB niet meer als losse onderdelen terugkomen. Het arrangement gaat over het integraal uitvoeren van ondersteuning thuis die nodig is zodat cliënten langer thuis kunnen blijven wonen.

Schematisch ziet het model er dan als volgt uit NB:

<u>CONCEPT</u>	1 tot 2 resultaatgebieden		3 tot 4 resultaatgebieden		5 tot 6 resultaatgebieden	
	Onderst.	Act.	Onderst.	Act.	Onderst.	Act.
Gemiddelde intensiteit						
Intensiteit +						
Intensiteit ++						

In de bijlage, [Tarievenblad] staan de tarieven zoals die gelden voor elk van de in de tabel voorkomende arrangementen. Uitgangspunt: de ondersteuningsvraag is leidend. Dus, welke inzet is nodig om iemand van A (=huidige situatie) naar B (=gewenste situatie) te ondersteunen; of zoveel mogelijk in de huidige situatie te houden? De tabel geeft een aantal mogelijke arrangementen/bedragen.

In het geval de ondersteuningsvraag van een cliënt niet binnen één van de hiervoor beschreven arrangementen valt onder te brengen, heeft het SWT de mogelijkheid om een separate dienstverleningsopdracht te verstrekken op offertebasis, tegen het in het Tarievenblad genoemde tarief'.

1. Type ondersteuning:

Vaak is snel duidelijk welk type ondersteuning past bij de ondersteuningsvraag van de cliënt, maar het kan ook voorkomen dat bij een cliënt het type ondersteuning per resultaatgebied verschilt. Het SWT zal dan kiezen voor het type ondersteuning waar het zwaartepunt van de ondersteuningsvraag ligt.

Ondersteunende thuisondersteuning	Activerende thuisondersteuning
Er is sprake van ondersteunende begeleiding als de verwachting is dat de bewoner het niet (meer) (helemaal) zelf kan aanleren, wanneer een aantal jaren verder nog een vergelijkbare situatie wordt verwacht, met nog een soortgelijke ondersteuningsvraag. Het netwerk of voorliggende voorzieningen zullen ook niet volledig passend of haalbaar (meer) zijn en de verwachting is dat er door middel van activerende begeleiding geen grote stappen meer gezet kunnen worden om de zelfredzaamheid op een bepaald resultaatgebied te vergroten. Doel van deze begeleiding: bijdrage leveren aan zoveel mogelijk stabiel houden/ begeleiden in situaties van achteruitgang op het gebied van zelfredzaamheid en/ of participatie. Het gaat hierbij om het bevorderen van het welzijn van de inwoner, het ontlasten van mantelzorgers en langer thuis wonen mogelijk maken. De inzet van deze ondersteuning is onder andere gericht op praktische ondersteuning in huis, samen taken oppakken, mensen ondersteunen (kleine) taken zelf te (blijven) doen of te leren, of (deels) overname van (regie) taken. De ondersteuning kan langdurig van aard zijn/ onder andere ook leun-steun contacten.	Er is sprake van activerende/stabiliserende begeleiding wanneer de verwachting is dat de inwoner bepaalde vaardigheden alleen of met zijn netwerk nog (weer) aan kan leren, of zich hierin kan ontwikkelen. Ook is er sprake van deze vorm van begeleiding als een situatie gestabiliseerd moet worden. Doel van deze begeleiding: bijdrage leveren aan vooruitgang/ verbetering van de situatie op het gebied van zelfredzaamheid en/of participatie. De inwoner (en/ of omgeving) leert (leren) vaardigheden om voldoende te participeren, dagelijkse levensverrichtingen uit te voeren en het persoonlijk leven te structureren en daar zoveel mogelijk regie over te voeren. Het participatieniveau wordt ontwikkeld, verhoogd danwel gestabiliseerd. De inzet van activerende/ stabiliserende begeleiding is vaak van relatief kortere duur met vaker een tussentijdse evaluatie en eventueel bijstellen van doelen en wellicht daarmee ook aanpassing van het bijbehorende arrangement. Als de situatie (weer) stabiel is en/ of verwacht wordt dat er geen grote stappen meer gezet kunnen worden kan overgegaan worden naar ondersteunende begeleiding.

2. Zwaarte van de ondersteuningsvraag

Uit het keukentafelgesprek moet blijken op hoeveel van onderstaande resultaatgebieden ondersteuning via de maatwerkvoorziening nodig is. Hierbij gaat het om de ondersteuning die geleverd moet worden aanvullend op ondersteuning vanuit voorliggende (wijk)voorzieningen.

We kijken hierbij niet naar de complexiteit van de persoon zelf of het specialisme van het in te zetten personeel en ook niet naar de inzet van hoeveelheid ondersteuning in uren, maar puur naar het aantal resultaatgebieden waarop de ondersteuningsvraag van de cliënt betrekking heeft.

Een cliënt kan een ondersteuningsvraag hebben op meerdere resultaatgebieden, maar uitgangspunt voor het bepalen van het passende arrangement is het aantal resultaatgebieden waar middels de maatwerkvoorziening aan zal worden gewerkt. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat vragen binnen een bepaald resultaatgebied door middel van een algemene voorziening of door het eigen netwerk worden opgepakt. Ook is het mogelijk dat uit het keukentafelgesprek volgt dat niet alle domeinen in één keer, maar gefaseerd in de tijd, worden opgepakt. Denk hierbij aan prioritering. Kijk met welke resultaatgebieden de ondersteuning moet starten de eerste periode. Het is vaak niet realistisch om aan alle doelen tegelijkertijd te werken.

Bij dit eerste criterium 'aantal resultaatgebieden' kijken we daarom naar **het aantal resultaatgebieden dat tegelijkertijd middels de maatwerkvoorziening wordt opgepakt.**

Hierbij onderscheiden we drie categorieën:

- Beperkt aantal resultaatgebieden: de maatwerkvoorziening bestaat uit ondersteuning op 1 tot 2 resultaatgebieden.
- Een aantal resultaatgebieden: de maatwerkvoorziening bestaat uit ondersteuning op 3 tot 4 resultaatgebieden.
- Groot aantal resultaatgebieden: de maatwerkvoorziening bestaat uit ondersteuning op 5 of 6 resultaatgebieden.

We onderscheiden de volgende zes resultaatgebieden:

1. administratie en financiën
2. huishouden
3. regelvermogen en dagstructuur
4. sociaal en persoonlijk functioneren
5. zelfzorg en gezondheid
6. gezin (tijdelijke situaties)

Binnen elk resultaatgebied dient oog voor het gehele gezin te zijn; voor kinderen en voor mantelzorger(s).

	resultaatgebieden	Omschrijving	Voorbeelden van doelen (concreet en meetbaar)
1	Administratie en financiën	De administratie van de inwoner en het beheer van zijn financiën en (huishoud) geld zijn op orde.	- toeleiden naar voorliggende voorziening (bijv. Op Orde) - opent, leest, begrijpt en beantwoordt zijn post. - betaalt zijn rekeningen tijdig. - heeft zijn financiën en administratie op orde en heeft inzicht in inkomsten en uitgaven. - maakt de juiste financiële keuzes (beheert zijn (huishoud)geld) en kan betalen, pinnen en/of overmaken. - maakt gebruik van regelingen, uitkeringen en toeslagen waar hij voor in aanmerking komt. - maakt geen (nieuwe) schulden en kan zo mogelijk sparen.
m.b.t. het resultaatgebied administratie en financiën, kennen we diverse voorliggende initiatieven, waarbij bijvoorbeeld een vrijwilliger kan ondersteunen bij de administratie/ financiën (Op Orde/ Sociale raadsleden). Per casus moet afgewogen worden of iemand middels een voorliggende voorziening geholpen kan worden (bijv bij enkelvoudige ondersteuningsvraag); of dat toch (tijdelijk) een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. bovenstaande doelen zijn eveneens de doelen die middels een voorliggende voorziening bereikt kunnen worden. De maatwerkvoorziening zal in praktijk dan ook niet vaak worden toegekend voor het behalen van dit resultaatgebied.			
2	Huishouden *	(regie bij het) voeren van een huishouden	- De (primaire) leefruimtes die dagelijks worden gebruikt zijn schoon en leefbaar. - De inwoner beschikt over goederen voor primaire levensbehoeften. - De inwoner moet kunnen beschikken over schone en draagbare kleding.
*Wanneer sprake is van resultaatgebied huishouden gelden aanvullende voorwaarden vastgesteld in een aparte beleidsregel (zie bijlage). Eveneens geldt dat er naast de doelen van hierboven ook de taken en frequentie als bijlage moet worden toegevoegd aan het ondersteuningsplan. Ook is de tweejaarlijkse extra schoonmaak (EHS) van toepassing.			

3	Regelvermogen en dagstructuur	De inwoner heeft voldoende regelvermogen, besluitvaardigheid en initiatief om zelfregie en dagstructuur te ontwikkelen en te behouden. De inwoner heeft een vorm van zingeving in het leven en kan met zijn beperkingen participeren aan het maatschappelijk leven.	- altijd moet een doel zijn: mogelijkheden onderzoeken van collectief aanbod in de stad/ dagbesteding. - heeft een adequate dag- en weekstructuur en routine in activiteiten, passend bij zijn ontwikkelingsmogelijkheden. - maakt zelfstandig beslissingen. - overziet gevolgen van beslissingen. - herkent praktische problemen die buiten de dagelijkse routine vallen en lost deze op. - kan plannen en agenda bijhouden. - initieert eenvoudige taken en voert deze ook uit. - heeft vaardigheden aangeleerd ter vergroting van zijn zelfstandigheid. - heeft regie over de invulling van zijn dag en ervaart hier ondersteuning bij. - ervaart ondersteuning in het behouden van zijn eigen (complexe) dagstructuur. - kan zijn vrije tijd indelen.
Veel van de doelen binnen resultaatgebied regelvermogen en dagstructuur zijn ook te behalen binnen collectief aanbod/ doorontwikkeling dagbesteding. Elke evaluatie moet gekeken worden of de genoemde doelen ook te behalen kunnen worden binnen het dan aanwezig zijnde collectief aanbod.			
4	Sociaal en persoonlijk functioneren	Centraal staat wat de cliënt wil; en welke problemen hij/ zij ervaart binnen zijn sociaal en persoonlijk functioneren. (niet iedereen wil een groot sociaal netwerk) Voorbeeld kan zijn: de inwoner kan in de sociale context contacten aangaan en onderhouden en kan voor zichzelf opkomen. Hij beschikt bijvoorbeeld over een betrokken sociaal en actief netwerk. Daarnaast zijn de mantelzorgers in staat hun mantelzorgwerk uit te voeren.	- toeleiden naar voorliggende voorziening - heeft een aantal sociale contacten buiten huis - en kan deze onderhouden. - aanjagen van contacten met vrijwilligers - beleeft goede dagen - is ontvankelijk voor het maken van sociale contacten/ sociaal netwerk - kan zichzelf begrijpelijk uiten en is in staat om anderen te begrijpen. - heeft een positief / positiever zelfbeeld - is bewust van ongewenst gedrag - is aanspreekbaar op (effecten) van ongewenst gedrag - kan voor zichzelf opkomen en handelt daarbij vanuit zelfvertrouwen en een positief zelfbeeld. - is in staat om op een adequate wijze om te gaan met agressie/boosheid. - kan relaties aangaan en onderhouden. - kan zo nodig een beroep doen op zijn netwerk bij het oplossen van zijn problemen. - wordt herkend en erkend door omgeving. - veroorzaakt binnen redelijke normen geen overlast. - oog voor gevolgen (rest vh) gezin. Betrekken van gezinsleden.

Binnen resultaatgebied sociaal en persoonlijk functioneren is het belangrijk (overigens ook bij de andere resultaatgebieden) dat oog wordt gehouden voor de rest van het gezin. hoe gaan de kinderen om met de beperking van vader/ moeder? Dit betreft geen apart resultaatgebied; kan wel als apart doel worden omschreven richting de zorgaanbieder.

5	Zelfzorg en gezondheid	De inwoner kan zichzelf verzorgen en besteedt aandacht aan zijn gezondheid.	- toeleiden naar voorliggende voorziening - heeft routine in activiteiten voor persoonlijke verzorging. - heeft een acceptabel/ gezond dag- en nachtritme. - heeft regelmatig en voldoende lichaamsbeweging. - heeft een regelmatig en gezond eet- en drinkpatroon. - komt afspraken na met zorgaanbieders/professionals en andere organisaties gericht op zorg. - accepteert zijn beperkingen en kan daar mee omgaan. - is zich bewust van zijn verslaving - toeleiden naar/ motiveert behandeling - ervaart controle over zijn verslavingsgedrag en het gebruik van genotmiddelen.
6	Gezin (<i>tijdelijke situaties</i>)	kan thuis zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren, inclusief het bieden van primaire zorg en opvang.	- het tijdelijk ondersteunen bij de primaire zorgtaken voor kinderen zoals wassen en aankleden, maaltijdvoorbereiding en maaltijdverzorging. Tijdelijk wordt de gehele huishouding over genomen .

In de praktijk gaat het vaak om alleenstaande ouders waarbij de maatwerkvoorziening als tijdelijke oplossing voor dit resultaatgebied in crisis situaties wordt ingezet. Wanneer er een partner / of andere ouder is, is het gebruikelijk dat hij/zij verlof opneemt om de zorg voor de kinderen te regelen. Inzet van eigen netwerk -kinderopvang/ bso is daarnaast voorliggend. Het betreft geen structurele opvoedondersteuning.

3. intensiteit

Het gaat hierbij niet over hoe de ondersteuning eruit ziet, maar over wat er aan inzet nodig is. Het gaat bijvoorbeeld om de hoeveelheid van ondersteuning die de aanbieder inzet, denk hierbij aan het aantal contactmomenten dat nodig is om het beoogde resultaat te kunnen behalen. uitgangspunt is gemiddelde intensiteit. Om van een gemiddelde intensiteit naar een hogere intensiteit op te schalen is het van belang om te kijken of er sprake is van verzwarende omstandigheden. **ALTIJD** afhankelijk van de context!

Het kan zijn dat bij het ene resultaatgebied (bijv Huishouden) de verzwarende omstandigheden (zoals bijv. rolstoelgebonden) wél van invloed zijn op de intensiteit terwijl het bij het andere resultaatgebied (regelvermogen) geen invloed heeft op de hoogte van de intensiteit; kijk dan naar de gehele situatie/ ondersteuningsvraag en trek hierbij een overall- conclusie.

Intensiteit	Beschrijving
Gemiddelde intensiteit	Uitgangspunt voor alle cliënten
Intensiteit +	Afhankelijk van de context/ afhankelijk van het sociaal netwerk onderscheiden we voor het resultaatgebied “huishouden” de volgende mogelijk verzwarende omstandigheden: - beperkingen of belemmeringen als COPD, bedlegerig, incontinentie, rolstoelgebonden. Niet iedereen in deze omstandigheden hoeft een hogere intensiteit toegewezen te krijgen, alleen wanneer deze omstandigheden ook daadwerkelijk gevolgen hebben voor de benodigde inzet. Duidelijk moet weergegeven worden wat die gevolgen van de verzwarende omstandigheden zijn voor het beoogd resultaat; en daarmee dus de inzet. - regie overnemen mbt het huishouden Voor de overige resultaatgebieden kunnen omstandigheden als gedragsmatige kant van de cliënt, life-events, acute situatie, specifieke benadering, gevaar voor omgeving, gezinssituatie verzwarend werken voor de beoogde inzet.
Intensiteit ++	Combinatie van verzwarende omstandigheden
De context verandert voortdurend; dus iedere keer bij elke evaluatie opnieuw kritisch bekijken.	

4. duur

Dit betreft maatwerk en is per situatie verschillend. De duur is met name bedoeld om rust en continuïteit te bieden voor de cliënt; het betekent niet dat zolang persé aan de toekenning vastgehouden moet/ kan worden. Altijd moet aanpassing tussentijds mogelijk zijn wanneer daar aanleiding voor is.

duur	Beschrijving
< 1 jaar	Zijn er aanwijzingen dat op korte/overzienbare tijd verandering in situatie plaatsvindt (bijv. als gevolg van Life Event)?
1 jaar	Gemiddelde duur voor een activerend arrangement
2 jaar	- Maximale duur voor activerend arrangement. (Verlening is mogelijk na evaluatie, maar vaak zal na 2 jaar het arrangement wijzigen van activerend naar ondersteunend) - Gemiddelde duur voor ondersteunend arrangement. (Verlenging is mogelijk na evaluatie)
5 jaar	- Maximale duur voor ondersteunend arrangement. (verlenging is mogelijk na evaluatie)